

Університет
сучасних
знань

**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«УНІВЕРСИТЕТ СУЧАСНИХ ЗНАНЬ»**

Циклова комісія з журналістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

«30» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БК 2.4 Основи фотожурналістики

підготовка фахового молодшого бакалавра

освітньо-професійної програми **Журналістика**

спеціальність **061 Журналістика**

Київ – 2022

Робочу програму з дисципліни Основи фотожурналістики для підготовки фахових молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою Журналістика спеціальності 061 Журналістика

Розробник: старший викладач - Битюк І.В.

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії з журналістики
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова циклової комісії Інна БИТЮК
(ім'я та прізвище)

Розглянуто і рекомендовано до затвердження педагогічною радою коледжу

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Директор коледжу Світлана ШВИДЧЕНКО

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
2	Навчально-тематичний план дисципліни	5
3	Календарно-тематичний план дисципліни	6
4	Теми і плани лекційних занять	6
5	Теми і план семінарських занять	8
6	Теми і питання для самостійної роботи студентів	10
7	Методи активізації навчального процесу	11
8	Системи поточного та підсумкового контролю знань	11
9	Критерії оцінювання результатів навчання студентів	12
10	Література	13

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Представлений курс присвячений вивченню теоретичних та практичних засад основ фотожурналістики як специфічної прикладної дисципліни у медіа системі, візуально-графічній культурі та мистецтві в цілому. В рамках курсу вивчається історія становлення фотографічної справи, її еволюцію з царини мистецтва у журналістику, сучасні процеси масової комунікації. Розглядаються основні жанри фотографування, технічні прийоми їх виконання, в т.ч. на етапах підготовки до зйомки та постобробки отриманих зображень.

Під час опанування дисципліни студентам пропонується на практиці випробувати здобуті теоретичні знання, напрацювати професійні навички та вміння, які необхідні фотокореспонденту, фотографу, фотохудожнику під час повсякденної фахової діяльності. Також приділяється увага взаємодії фотографії з іншими формами інформації та видами медіа, що використовуються у сучасних масових комунікаціях.

Мета навчального курсу «Основи фотожурналістика» є формування у студента системи знань про фотожурналістику та вироблення практичних вмінь та навичок роботи як фотокореспондента..

Завдання вивчення навчальної дисципліни

- інтеграції міждисциплінарних знань студентів щодо візуальної інформації;
- визначення ролі фотографії у журналістиці та візуальній культурі;
- напрацювання знань та вмінь необхідних для фотографування, подальшої роботи з фотографією у професійній діяльності;
- вивчення жанрової специфіки фотографії, її створення та поширення,
- використання у масово-комунікаційних процесах;
- вивчення розмаїття засобів та прийомів фотографування;
- формування навичок проектної роботи у візуальній культурі.

Процес вивчення дисципліни ВК 2.4 Основи фотожурналістики спрямована на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4 Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово

ЗК 5 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12 Здатність до оволодіння технічними та організаційними засобами реалізації правил безпеки та охорони праці на підприємстві.

б) спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1 Здатність застосовувати теоретичні знання в області журналістики,

традиційні і сучасні культурно-мистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність втілювати творчі задуми при створенні інформаційного продукту.

СК 5 Здатність використовувати програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

СК 7 Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до актів законодавства та міжнародних стандартів (за наявності).

СК 19. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт

Очікувані результати навчання

РН 2 Знати загальні вимоги дотримання авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 5 Володіти державною мовою вільно, а іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань.

РН 10 Знати базові поняття, концепції в журналістиці, принципи журналістики, процеси створення інформаційних продуктів, традиційні та інноваційні техніки і технології, пов'язаність етапів створення і методів поширення продукту (твору).

РН 14 Визначати актуальність певної проблематики медіа-продуктів, реалізовувати професійну універсальність у полі тематичному ЗМІ.

РН 18 Застосовувати відповідне програмне забезпечення для виконання конкретного журналістського завдання.

РН 22 Презентувати власні професійні компетентності, створенні об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері соціальних комунікацій.

РН 27 Створювати авторські медіа-продукти відповідно до потреб різних видів мас-медіа, ефективно використовуючи сучасні технології подачі інформації.

2. Навчально-тематичний план дисципліни

№	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семінарські	Самостійні
1	Розділ 1 Історія світової фотографії	24	8	6	10
2	Розділ 2. Зйомка камерою мобільного телефона і цифровим фотоапаратом. Камера: основні елементи управління.	12	4	2	6

3	Розділ 3 Головні відмінності у зйомці фотоапаратом і камерою мобільного телефону.	14	4	4	6
4	Розділ 4 Правила композиції і їх застосування під час зйомки.	40	10	12	18
Всього:		90	26	24	40

3. Календарно-тематичний план дисципліни

№	Назва розділів і тем	Кількість годин			
		Усього	Лекції	Семинарські	Самостійні
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Історія світової фотографії					
1	Тема. Фотографія – передумови виникнення.	10	4	2	4
2	Тема. Історія зародження і становлення української фотографії.	14	4	4	6
Розділ 2. Зйомка камерою мобільного телефону і цифровим фотоапаратом. Камера: основні елементи управління					
3	Тема. Камера: основні елементи управління.	12	4	2	6
Розділ 3. Головні відмінності у зйомці фотоапаратом і камерою мобільного телефону					
4	Тема. Діафрагма і глибина різко зображуваного простору (ГРЗП) – основний технічний засіб у творчості фотографа, фотокореспондента.	14	4	4	6
Розділ 4. Правила композиції і їх застосування під час зйомки.					
5	Тема. Основні жанри фотозйомки.	12	2	4	6
6	Тема. Основні жанри та принципи зйомки.	14	4	4	6
7	Тема. Постпродакшн-обробка фотознімків та підготовка їх до публікації у мас медіа	14	4	4	6
Всього по дисципліні		90	26	24	40

4. Теми і плани лекційних занять Розділ 1. Історія світової фотографії

Лекція 1

Тема. Фотографія – передумови виникнення

План:

1. Нісепфор Непс та Луї Дагер – винахідники світлопису.
2. Перші спроби отримання фотознімків.

3. Дагеротипи. Калотипія. Амбротипія. Феротипія. Стерелграфія.

Лекція 2

Тема. Історія зародження і становлення української фотографії

План:

1. Г. П. Шевченко – перший український етнофотограф.
2. Поява фотографії у Львові у 1839 році, її поширення Україною.
3. Історичні фотографічні центри України (часів двох імперій): Київ, Полтава, Чернігів, Харків, Єкатеринослав, Львів.
4. Фотографічні листівки.
5. Урбаністичне фото. Фото на згадку.
6. Специфіка роботи фотоательє.
7. Перші українські фотокореспонденти.
8. Робота з пресою, театрами, масовими заходами.

Розділ 2. Зйомка камерою мобільного телефона і цифровим фотоапаратом. Камера: основні елементи управління

Лекція 3

Тема. Камера: основні елементи управління

План:

1. Затвор камери, ісо, діафрагма – складові творчості і технічно грамотного знімка.
2. Технічне забезпечення фотокореспондента.
3. Архівування та обробка фотознімків.

Розділ 3. Головні відмінності у зйомці фотоапаратом і камерою мобільного телефону

Лекція 4

Тема. Діафрагма і глибина різко зображуваного простору (ГРЗП) – основний технічний засіб у творчості фотографа, фотокореспондента

1. Особливості сучасної фотографії в світі: екстремальні теми, антиестетика, сюрреалістичний гламур.
2. Особливості сучасної фотографії в Україні.
3. Цифрова фотографія проти друкованої продукції.
4. Постановочні фото проти натуралістичної зйомки.
5. Комерціалізація фото.
6. Сучасні фотоконкурси та бієнале.
7. Фотографія в сучасному мистецтві та медіа-арті..

Розділ 4. Правила композиції і їх застосування під час зйомки

Лекція 5

Тема. Основні жанри фотозйомки

План:

1. Основні жанри фотозйомки. Портрет. Пейзаж. Натюрмот. Нью.
2. Макрозйомка, деталізоване фото.

3. Основі засади виготовлення фото у подібних жанрах.
4. Визнані світові майстри цих жанрів. Їх професійні техніки.
5. Репортажне фото.
6. Анімалістичне фото.
7. Модне («фешн») фото.
8. Воєнне фото.
9. Урбаністичне фото.
10. Спортивне фото.
11. Композиція.
12. Робота із світлом на пленері і в студії.

Лекція 6

Тема. Основні жанри та принципи зйомки.

План:

1. Види репортажної зйомки і завдання які стоять перед фоторепортером.
2. Новинна фотографія (прес-фотографія), фоторепортаж, документальна фотографія, вулична фотографія (стріт-фото), фотонарис, авторський проект у фотожурналістиці.
3. Фоторепортаж як головний жанр фотожурналістики.
4. Техніка і метод зйомки у роботі фотожурналіста.

Лекція 7

Тема. Постпродакшн-обробка фотознімків та підготовка їх до публікації у мас медіа

План:

1. Відмінності у підготовці зображень для друкованих та інтернет видань.
2. Копірайт.
3. Авторське право і як його забезпечити?
4. Зйомка відкритою і скритою камерою- морально-етичні аспекти роботи фотожурналіста.
5. Підготовка фотознімків для участі у фотоконкурсах.
6. Участь у республіканських та міжнародних виставках, салонах та інших спеціалізованих фотоконкурсах.

5. Темі і плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Розділ 1. Історія світової фотографії

Тема . Фотографія – передумови виникнення

План:

1. Нісепфор Непс та Луї Дагер, як винахідник світлопису.
2. Перші спроби отримання фотознімків»
3. Дагеротипи. Калотипія. Амбротипія. Феротипія. Стерелграфія

Семінарське заняття № 2

Тема. Історія зародження і становлення української фотографії

План:

1. Поява фотографії у Львові 1839 році, її поширення Україною

- 2.Історичні фотографічні центри України (часів двох імперій): Київ, Полтава, Чернігів, Харків, Єкатеринослав, Львів.
- 3.Специфіка робота фотоательє.
- 4.Перші українські фотокореспонденти.

Розділ 2. Зйомка камерою мобільного телефона і цифровим фотоапаратом. Камера: основні елементи управління

Семінарське заняття № 3

Тема. Камера: основні елементи управління

План:

- 1.Затвор камери, ісо, діафрагма – складові творчості і технічно грамотного знімка.
- 2.Технічне забезпечення фотокореспондента.
- 3.Архівування та обробка фотознімків.

Розділ 3. Головні відмінності у зйомці фотоапаратом і камерою мобільного телефону

Семінарське заняття № 4

Тема. Діафрагма і глибина різко зображуваного простору (ГРЗП) – основний технічний засіб у творчості фотографа, фотокореспондента

- 1.Особливості сучасної фотографії в Україні.
- 2.Цифрова фотографія проти друкованої продукції.
- 3.Постановочні фото проти натуралістичної зйомки.
- 4.Сучасні фотоконкурси та бієнале.
- 5.Фотографія в сучасному мистецтві та медіа-арті..

Розділ 4. Правила композиції і їх застосування під час зйомки

Семінарське заняття № 5

Тема. Основні жанри фотозйомки

План:

- 1.Основні жанри фотозйомки. Портрет. Пейзаж. Натюрмот. Нью.
- 2.Макрозйомка, деталізоване фото.
- 3.Репортажне фото.
- 4.Воєнне фото.
- 5.Спортивне фото.
- 6.Робота із світлом на пленері і в студії.

Семінарське заняття № 6

Тема. Основні жанри та принципи зйомки.

План:

- 1.Види репортажної зйомки і завдання які стоять перед фоторепортером.
- 2.Новинна фотографія (прес-фотографія), фоторепортаж, документальна фотографія, вулична фотографія (стріт-фото), фотонарис, авторський проект у фотожурналістиці.

3. Фоторепортаж як головний жанр фотожурналістики.
4. Техніка і метод зйомки у роботі фотожурналіста.

Семінарське заняття № 7

Тема. Постпродакшн-обробка фотознімків та підготовка їх до публікації у мас медіа

План:

1. Відмінності у підготовці зображень для друкованих та інтернет видань.
2. Зйомка відкритою і скритою камерою- морально-етичні аспекти роботи фотожурналіста.
3. Підготовка фотознімків для участі у фотоконкурсах.
4. Участь у республіканських та міжнародних виставках, салонах та інших спеціалізованих фотоконкурсах.

6. Теми і завдання/питання для самостійної роботи студентів.

Тема . Фотографія – передумови виникнення

План:

1. Проаналізуйте чим відрізнялися технологічні та ідеологічні підходи до фотографування в США, Європі, Японії та на пострадянському просторі.

Тема. Історія зародження і становлення української фотографії

План:

1. Підготуйте візуалізовану довідку про фотографування знаменитих українців (від зародження фотографічної справи в Україні до сьогодні). Значення їх фотопортретів для української та світової культури. Поясніть феномен «фотоісторія сучасності».

Тема. Камера: основні елементи управління

План:

1. Відзняти серію кадрів з різними значеннями діафрагми для розуміння як на практиці працює глибина різкозображувального простору.

Тема. Діафрагма і глибина різко зображуваного простору (ГРЗП) – основний технічний засіб у творчості фотографа, фотокореспондента

План:

1. Відзняти серію кадрів із різними значеннями діафрагми, витримки, ISO, щоб зрозуміти як правильно отримувати технічно грамотні знімки.

Тема. Основні жанри фотозйомки

План:

1. Впорядкувати за допомогою програми Fast Stone Image Viewer або ж подібної свої фотоархів.

Тема. Основні жанри та принципи зйомки.

План:

1. Відзняти групу людей, правильно побудувати кадр (ріст учасників

зйомки, одяг як кольорові плями, настрій).

Тема. Постпродакшн-обробка фотознімків та підготовка їх до публікації у мас медіа

План:

1. Ознайомитися з нормативними документами з цього питання і зокрема – «Закон про авторське право і суміжні права» (1994).

7. Методи активізації навчального процесу

Класичні лекції, лекції проблемного характеру, лекції-бесіди, семінарські заняття, семінари-дискусії, реферування; повідомлення за темою (усна доповідь); розв'язування творчих завдань; виконання студентами завдань для самостійного опрацювання; індивідуальні консультації для студентів.

8. Система поточного та підсумкового контролю знань.

Поточний контроль: письмове або усне опитування, тести, індивідуальна або колективна презентація (представлення виконаного завдання); підготовка доповіді; перевірка конспекту; захист виконаних завдань.

Підсумковий контроль: залік.

Питання самоконтролю для підготовки до заліку

1. Назвати історичні етапи розвитку фотографії.
2. Проаналізувати внесок Нісефора Ньєпса в розвиток фотографії.
3. Проаналізувати внесок Луї Даггера в розвиток фотографії.
4. Прокоментувати перехід з елітарних експериментів в масовий рух в історії фотографії.
5. Прокоментувати фотографію як репортаж з повсякденної дійсності.
6. Проаналізувати появу фотографії в Україні.
7. Назвати перших українських фотокореспондентів.
8. Назвати чинники еволюції фотографії до фотомистецтва та фотожурналістики.
9. Проаналізувати фотографію як самостійний жанр у видавничій та пресовій діяльності.
10. Прокоментувати особливості сучасної фотографії в світі.
11. Назвати сучасні фотоконкурси та бієнале.
12. Проаналізувати засади створення фотопортрету.
13. Проаналізувати засади створення фотопейзажу.
14. Проаналізувати засади створення фотонатюрморту.
15. Проаналізувати засади створення деталізованого фото(фотокомпозиція).
16. Проаналізувати підготовку фоторепортажу.
17. Проаналізувати підготовку урбаністичного фото.
18. Назвати базові засади кадрування.

19. Проаналізувати вдалий вибір позиції в роботі фотокореспондента.
20. Назвати засади роботи фотографа зі світлом.
21. Проаналізувати фотографування з допоміжними техніками, пристроями.
22. Назвати формати фотографій.
23. Назвати покрокову підготовку фото до друку.
24. Назвати базові засади редагування фотографії.
25. Назвати базові засади виявлення фотофейків.
26. Проаналізувати морально-етичні засади роботи фотожурналіста: заборонене і дозволене.

9. Критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей здобувачів освіти з навчальної дисципліни»:

Бали / Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання
«Відмінно» / Високий	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом
«Добре» / Достатній	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно» / Середній	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання,

	припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»/ Початковий	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

10. Література

Основні рекомендовані джерела

1. Журналістський фах: Фотожурналістика: Методичні рекомендації / Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка / Укл. В.В. Гридчина. – К.: Інститут журналістики, 2012. – 60 с.
2. Трачун О. Історія української фотографії. – К.: 2014. - 255 с.
3. Трачун А. Фотографія в Україні. – Х.: 2010. - 212 с.
4. Михайлин І.Л. Основи журналістики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] - 5-те вид., переробл. та доп. - К. : Центр учбової л-ри, 2011. - 494 с.
5. Горевалов С. І., Зикун Н. І. Єдність слова і зображення: фотожурналістика в системі засобів масової комунікації : навч. посіб. К. : Київський ун-т, 2015. 287 с.

Додаткова література:

1. Digital cultures. Understanding new media / [edit. by G. Creeber, R. Martin]. – Maidenhead, Berkshire: Open University Press, 2009. - 205 p.
2. Frost C. Media Ethics and Self-regulation. — Harlow, 2000. – 112 с.
3. Moores S. Thinking about Media and Communications. — L.; N. Y., 2005. – 110 с.
4. Stevenson N. Understanding Media Cultures: Social Theory and Mass Communication. — 2nd ed. — L., 2009. – 120 с.
5. Алфьорова З. Екранна форма новітньої доби в контексті мультимедійності / З. Алфьорова // Культура України. — Харків: Вид-во ХДАК, 2014. — Вип. 47. — С. 156-162
6. Анатомія рекламного образу / [под. общ. ред. А. В. Овруцкого]. – С.-Пб.: Питер, 2004. – 224 с.
7. Дайсон Е. Життя за добу Інтернету. Release 2.1. – К., 2002. – 343 с.
8. Катрікала В. Медіа-арт. На шляху до нового визначення мистецтва в столітті технологій [Електроний ресурс] / В. Катрікала . — 2015. — Режим доступу:

http://www.academia.edu/11185472/Media_Art_Towards_a_New_Definition_of_arts_in_the_Age_of_Technology. — Назва з екрана.

9. Кук С. Коротка історія роботи з мистецтвом нових медіа / С. Кук . — Берлін: Зелена скриня, 2010. — 232 с.
10. Ліщинська О. Медіа-арт в українському візуальному мистецтві: філософсько-естетичні ідеї та вияви / О. Ліщинська // Гілея: науковий вісник. Київ: Вид-во «Гілея», 2013. — № 78. — С. 256-259.
11. Олег Оленєв. Нет-арт // Цифрові технології українського медіа-мистецтва. С.200-204
12. Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації / Л. С. Павлюк. — Львів: ПАІС, 2006. — 120 с.
13. Сніжко А. С. Методика структурного аналізу політичного плакату (на прикладі матеріалів німецької пропаганди 1941-1944 рр.) / А. С. Сніжко // Політологічний вісник. — 2010. — № 47. - С. 275-284.
14. Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформаційних війн і спеціальних інформаційних операцій / [Петрик В. М., Штоквиш О. А., Кальниш В. В. та ін.] — К.: Росава, 2006. — 208 с.

Інформаційні ресурси

1. www.nsju.org.ua
2. www.profspilka.org.ua
3. www.telekritika.kiev.ua
4. www.mediakrytyka.info
5. www.rada.gov.ua.
6. www.ombudsman.kiev.ua
7. www.stc.gov.ua
8. www.niss.gov.ua
9. www.civicua.org
10. www.cure.org.ua
11. www.aidsalliance.kiev.ua
12. www.afew.org
13. www.lgvs.org.ua
14. www.un.kiev.ua
15. www.kmu.gov.ua

16. www.me.gov.ua
17. www.minagro.kiev.ua
18. www.minfin.gov.ua
19. www.rada.kiev.ua
20. www.dkrp.gov.ua
21. www.ukrstat.gov.ua
22. www.amc.gov.ua
23. www.spfu.gov.ua
24. www.istock.com.ua
25. www.ir.org.ua
26. www.uceps.com.ua
27. www.korrespondent.net
28. www.ufs.kiev.ua
29. www.uts.net.ua
30. liga.net